

25. MUZIČKI BIENNALE ZAGREB Zbor HRT-a izveo Pärtov »Kanon pokajanja«

Do krajnosti ritualizirana glazba

Maestro Tonči Bilić je pratio izražajnost i teksta i glazbe te ju vješto prenio članovima zbora i ostvario vrlo kompaktnu izvedbu

Mirta ŠPOLJARIĆ

Arvo Pärt jedan je od najosebujnijih suvremenih skladatelja, koji je razvio doista specifičnu skladateljsku poetiku koja se temelji na njegovu stavu da su tri tona iz trozvuka poput zvona (tzv. tintinabulacija). Stoga velik dio svoje glazbe još od 1970-ih godina gradi upravo oko toga pojma trozvuka, koji mu je zvukovna okosnica najčešće čitavoga djela.

Izričajna jednostavnost

Takva je situacija i s Pärtovim »Kanonom pokajanja«, skladbom koju je u ponedjeljak na večer u Muzeju Mimara izveo Zbor HRT-a pod ravnanjem Tončija Bilića, a u okviru 25. muzičkoga biennala Zagreb.

Tekst »Kanova pokajanja« pripisan je Andriji s Krete (6. / 7. stoljeće), a riječ je o dijelu službe Božje koji se izvodio ujutro u samostanima, samo uz blago svjetlo svijeća, a po završetku bi se otvorila vrata i propustilo danje svjetlo. Na izrazito ritualiziran tekst Pärt je reagirao izrazito ritualiziranom glazbom,

Zbor HRT-a u predvorju Muzeja Mimara

koja počiva na istim elementima, istim motivima, istim njihovim tijekom i formalnim rasporedom, ali s blagim transformacijama. Taj učinak ritualnosti koji traje punih sat vremena, u kojemu izričajna jednostavnost, dapače, šturost u

materijalu, nadograđuje smisao teksta, može povesti pažljiva slušatelja samo u dva smjera, dvije krajnosti - potpunu uronjenost u ritualni tjeck ili klaustrofobični osjećaj nemoćnosti.

Ta naoko jednostavnost,

koja zapravo krije golemu količinu izražajnih nijansiranja samoga teksta, možda je razlog što je Estonski filharmonijski zbor jedini koji je do sada snimio ovo djelo (njima i posvećeno). A pjevači Zbora HRT-a vrlo dobro i sigurno pristupili

su Pärtovu »Kanonu pokajanja«, ponajprije u smislu održavanja jednako visoke razine koncentracije, što u ovakvim djelima može biti velik problem. Bilo je tu povremenih intonacijskih kolebanja, ali dinamičko je nijansiranje, pak, bilo izvrsno. Bilić je pratio izražajnost i teksta i glazbe te vješto prenio članovima zbora i ostvario vrlo kompaktnu izvedbu.

Izložba nazvana »Pokajanje«

Spomenimo i to da je u povodu koncerta priređena izložba interdisciplinarnog umjetnika Kadelea, nazvana »Pokajanje«, a dio je većeg ciklusa inspiriranog dubokim religioznim temama. »Pokajanje je komentar umjetnika na poziciju čovjeka u vremenu izgubljene duhovnosti«, ističe Kadele u svom tekstu.

Riječ je o slikama velikog formata, izloženima kao dvostruka instalacija: tri viseća platna cjelina su zamišljena upravo uz koncert Zbora HRT-a s izvedbom Pärtove glazbe, a samostalnu izložbu čini nekoliko dodatnih platna izloženih na okolnim zidovima Muzeja Mimara.

RANKO MARKOVIĆ